

som vare af en saadan Størrelse, at flinke Børn af Almue- og Borger-skolerne kunde ved Hjælp af dem anbringes i de eksisterende lærde Skoler, og holdes der, ikke blot med Underviisning, men tillige med Tøbe og Klæder, indtil Underviisningen var forbi, eller ogsaa kunde man gaae den Vej, at indrette enkelte af de bestaaende lærde Skoler paa en ganske anden Maade end hidtil, saaledes nemlig, at man i dem samlede den nævnte Art Elever, og der gav dem en Skoleunderviisning gjen-nem saa mange Aar, som man maatte ansee for rigtigt, og saaledes førte dem til en saadan Udvikling og Dannelse, som man fandt vilde være hensigtsmæssig. Jeg maa tilstaae, at efter min Mening vilde den første Fremgangsmaade ikke være den heldigste; jeg troer af mange Grunde, som jeg ikke skal opholde mig videre ved, at man bør vælge den sidste. Navnlig vilde man derved have den Hovedfordeel, at man først vilde behøve at tage Børnene i en Alder, da man kunde sælde en temmelig moden og paalidelig Dom om, hvorvidt der virkelig hos det enkelte Barn fandtes saadanne særlige Evner, der fortjente at udvikles. Jeg tænker mig saaledes, at man bestemte en eller anden Skole, som f. Ex. Metropolitanskolen, til Underviisning for saadanne særligt begavede Børn, der havde nydt Underviisning i Almue- eller Borger-skolerne til den sædvanlige Alder af 14 Aar, idet man af disse Skoler udsøgte de Allerflinkeste og Dhygtigste, og af disse udtog et begrændset Antal til Optagelse i den for dem indrettede Skole, og underviste dem der i 3 eller 4 Aar, indtil det syttende eller attende Aar, medens man tillige holdt dem paa det samme tarvelige Standpunkt, som de vare vante til i deres Hjem, ved at anbringe dem hos Pleieførelse her i Byen, hvilket kan skee paa en overordentlig god og forsvarlig Maade, som jeg har seet ved andre Instituter, for en meget billig Priis. Man vilde derved opnaae at give de Kræfter, som man maa ønske at frembrage, en saadan Dannelse og Udvikling, at derved vilde begrundes

en saadan Evne hos dem til i Fremtiden at være til Nytte for deres Medborgere og Staten, at Institutionen kunde siges at have baaret overordentlig store og velsignelsesrige Frugter for Folket.

Sikkerhed: Det ærebe Medlem, der nu satte sig, har betraadt en Bane, som det er vanskeligt at forfølge under denne Forhandling. Den er heelt ny, og hvis den bliver misforstaaet, vil den være heelt farlig; den indeholder efter min Mening i sin Udførelse en Umulighed, og kan især ikke udføres, uden at man først har passeret det Gjennemgangsled, at Staten træder tilbage som selvvirkende, og kun bliver medvirkende med Førelserne og Communerne i det hele Underviisningsværk. Deresom Staten træder til saaledes, som det ærebe Medlem har antydet, overtager den en Bedømmelse af Personer og Kræfter, som den ikke er istand til at gennemføre paa den nødvendige Maade, og den tager i denne enkelte Sag en Retning, som den maa indtage i alle andre, hvis ikke alle disse skulle være uberettigede. Indholdet af den ærebe Rigsdagsmands Udtalelser er efter min Mening egentlig det, at han forbyrder det lærde Skolevæsen i dets nuværende Stikelse, idet han mener, at det Stof, som leveres til Behandling i den lærde Underviisning, ikke er af den Bestaaffenhed, det burde være, for at skaffe det Udbytte, der kunde skaffes; men at udsortere dette Stof og skaffe en tidlig Sigten tilveie, som bringer de Personer frem, der skulle udvikles til et høiere Standpunkt paa Grund af deres af Naturen meddeelte større Evner, lader sig ikke gjøre. Hertil kommer desuden, at Evnerne, naar de ere udmærkede, ikke taale denne Behandling paa Klassebænken, hvor man hver Dag indgiver dem 6, 8 à 10 forskjellige Ting; de forlange fra en meget tidlig Tid, at deres egne Formaal blive forfulgte ved de Midler, der rækkes dem, og at deres Udvikling i en væsentlig Grad kommer til at beroe paa deres egen Bedømmelse; deres Fortrinlighed bestaaer me-